

Kwiecień 2009 - Styczeń 2010

Symbolem oznaczono stowarzyszenia należące do Związku Polaków we Włoszech

LACJUM

ASSOCIAZIONE ITALO-POLACCA DI ROMA (AIPRO)

W niedzielę **13 grudnia 2009** z okazji zbliżających się świąt Bożego Narodzenia, Stowarzyszenie AIPRO zorganizowało wspólny obiad w restauracji *Gold Lion* w Ostia-Lido.

Tego dnia gościem honorowym był ks. Marian Burniak, który podzielił się ze wszystkimi opłatkiem. Przy okazji

Giuseppe Bellini z *Comunità Montane* Regionu Lacjum, wręczył na ręce prezesa AIPRO dyplom z podziękowaniem za udział naszego stowarzyszenia w *6. Salone della Montagna del Lazio*. Pomimo nienajlepszej pogody spotkanie odbyło się w miłej i przyjemnej atmosferze przy bardzo dobrym menu.

Ijola Hornziel Martinelli

LOMBARDIA

POLSKO-WŁOSKIE KOŁO KULTURALNE

Już po raz szósty Polsko-Włoskie Koło Kulturalne w Lombardii zorganizowało obchody Święta Niepodległości. W tym roku tytuł koncertu muzyki przygotowanego przez nasze stowarzyszenie z tej okazji brzmiał: *W hołdzie Najjaśniejszej Rzeczypospolitej*. Uroczystość ta, dofinansowana przez Konsulat Generalny RP w Mediolanie, pod patronatem Senatu RP, odbyła się 11 listopada 2009 również dzięki współ-

Mariusz Patyra w czasie koncertu w Mediolanie

pracy z prestiżową instytucją muzyczną *La Verdi-Auditorium di Milano*, w jej nowoczesnej sali koncertowej. Konsul Jadwiga Pietrasik powitała publiczność, odczytując okolicznościowy list w imieniu Konsula Generalnego RP, Krzysztofa Strzałki. Następnie pianista włoski, Giovanni Casella rozpoczął część artystyczną polonezem Fryderyka Chopina. Bohaterem wieczoru był światowej sławy polski skrzypek, Mariusz Patyra, zwycięzca Międzynarodowego Konkursu im. Niccolò Paganiniego w Genui w 2001 roku. Na fortepianie akompaniował mu Giovanni Casella, z którym nasz rodak często występuje na

estradach całego świata (w październiku np. obaj muzycy odbyli tournée po Japonii). W programie omawianego koncertu znalazły się utwory kompozytorów dziewiętnastego wieku, m.in. Brahmsa, Chaussona, Paganiniego i Wieniawskiego, nie licząc transkrypcji nokturnu Chopina na skrzypce i fortepian. *Sala Auditorium*, licząca ponad tysiąc miejsc, zgromadziła prawdziwych melomanów, a gorące owacje słuchaczy skłoniły Mariusza Patyrę do kilkakrotnego bisowania.

Warto podkreślić, że co roku wzrasta liczba Polaków, którzy mogą wspólnie z nami obchodzić rocznicę odzy-

SEKCJA TŁUMACZY POLSKICH PRZY STACJI POLSKIEJ AKADEMII NAUK W RZYMIE

Tłumaczenia oraz wymagana przez urzędy włoskie i polskie legalizacja dokumentów. Nasze usługi wykonujemy również korespondencyjnie. Zapewniamy pomoc kancelarii adwokackiej i notariusza.

MAŁGORZATA EKES

tel./fax 0676964607, kom. 3358424679
Via Carroceto 79 - 00178 ROMA
(Arco di Travertino - Appia - Tuscolana)

JOANNA KACZYŃSKA

tel./fax 062147435, kom. 3496669658
Via G. Albimonte 3 - 00176 ROMA
(Porta Maggiore - Prenestino)

ANNA T. KOWALEWSKA

tel./fax 0639750804, kom. 3296212976
Piazza F. Morosini 12 - 00136 ROMA
(Vaticano)

skania niepodległości - w tym roku mieliśmy do dyspozycji 250 zaproszeń. Resztę sali wypełniła publiczność włoska, posiadająca abonament *Auditorium* - dla nich właśnie umieszczamy corocznie w programie krótki wstęp opisujący wydarzenia związane z datą 11 listopada 1918 roku. Każdy koncert jest także okazją, aby promować młodych artystów polskich.

Barbara Głuska Trezzani

13 grudnia 2009 w kościele *Santa Maria alla Porta* w związku z nadchodzącymi świętami Bożego Narodzenia odbył się koncert zorganizowany przez Polsko-Włoskie Koło Kulturalne w Lombardii i Polską Misję Katolicką w Mediolanie. Wykonawcami byli Magdalena Aparta, mezzosopran, Aleksander Zieliński, fortepian oraz Luisa Travaglini, klarnet. Na program złożyły się utwory Gounoda, Fauré'go, Belliniego oraz najpiękniejsze polskie kolędy.

ZWIĄZEK POLAKÓW W MEDIOLANIE

Z okazji **160 rocznicy śmierci Fryderyka Chopina, 19 października 2009** Konsulat Generalny RP i Związek Polaków w Mediolanie zaprosili do sto-

licy Lombardii znakomitą pianistkę Ewę Pobłocką. Jej recital, w całości poświęcony muzyce Chopina, odbył się w *Teatro Verdi*, z którym nasz Związek

współpracuje od lat. Ewa Pobłocka była w 1980 roku jedną z laureatek X. Międzynarodowego Konkursu im. F. Chopina w Warszawie. Jest pianistką o

bogatym repertuarze, a także cenionym pedagogiem.

Po koncercie Związek nasz gościł artystkę, Konsula Generalnego RP w Mediolanie, Krzysztofa Strzałkę i dyrektora *Teatro Verdi*, Giordano Sangiovaniego na kolacji w mieszczącej się przy teatrze restauracji *Oste del Teatro*.

20 października 2009 odbyło się kolejne z serii spotkań *Młodej Polonii* organizowanych pod patronatem ZPwM. Licznie zgromadzona polsko-włoska grupa spotkała się na aperitifie w mediolańskim lokalu *Al Tempio d'Oro*. Szczególnym urozmaiceniem wieczoru była prezentacja książki Roberto Polce, *Polonia. Guida rapida a usi, costumi e tradizioni*, która skłoniła zebranych do dyskusji na temat dzisiejszego obrazu Polski wśród Włochów.

Na spotkaniu obecni byli, oprócz przedstawicieli Zarządu Związku, Dyrektor PLL LOT w Mediolanie, Andrzej Kawalek oraz przewodniczący do spraw Kultury Miejskiej Rady Dzielnicowej *Zona 3*, Gianluca Boari, z którym nasz Związek pozostaje w ścisłej współpracy.

I właśnie dzięki współpracy naszego Związku z Urzędem Miejskim *Zona 3*, dnia **9 listopada 2009** odbyła się w *Cinema Teatro San Giuseppe* projekcja filmu "Katyń". Projekcję poprzedziło wystąpienie prezesa Związku, Joanny Heyman Salvadé wprowadzający widzów w tematykę filmu *Wajdy*. Pani prezes najpierw odczytała referat Konsula Generalnego RP, Krzysztofa Strzałki, a następnie nawiązała do swych własnych, rodzinnych wspomnień.

W piątek 6 listopada 2009 w kinie Palestrina odbyła się projekcja filmu pt. "Popiełuszko" w reżyserii Rafała Wieczyńskiego. Film przedstawia przejmującą historię polskiego księdza Jerzego Popiełuszki, zamordowanego w bestialski sposób przed 25 laty przez ówczesne UB. Ks. Popiełuszko był był kapłanem ruchu *Solidarność*, zdelegalizowanego w czasie stanu wojennego, ogłoszonego w roku 1981. A powodem brutalnego mordu były jego słynne, wolnościowe kazania.

Miesiąc wcześniej, w październiku 2009, obraz Wieczyńskiego został zaprezentowany jako wydarzenie specjalne podczas IV. Międzynarodowego

Spotkanie Młodej Polonii Związku Polaków w Mediolanie. Na zdjęciu dolnym: lanie wosku

Festiwalu Filmowego w Rzymie.

Projekcję mediolańską, zorganizowaną przy współpracy ZPwM, poprzedziło wystąpienie prezesa Związku, Joanny Heyman-Salvadé, która przybliżyła włoskiej publiczności historyczny kontekst filmu.

Film został wyświetlony także **13 listopada** w *Cine Teatro San Luigi* w miejscowości Concorezzo, niedaleko Mediolanu, przed licznie zgromadzoną publicznością. W imieniu prezesa Związku krótkiego wprowadzenia dokonała członkini naszego Związku, Magdalena Piekarska.

11 listopada, w salonach szesnastowiecznego *Palazzo Spinola*, siedzibie prestiżowego klubu *Società del Giardino*, miało miejsce uroczyste przyjęcie z okazji Narodowego Święta Niepodległości, którego gospodarzami byli Konsul Generalny RP w Mediolanie, Krzysztof Strzałka i pani Agnieszka Turek, radca i kierownik Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Rzymie. Konsul Generalny zwracając się do obecnych, podkreślił znaczenie zdobycia niepodległości przez nasz kraj po I. wojnie światowej i związanych z tym zmian politycznych, które nastąpiły tak w samej Polsce, jak i w innych krajach Europy.

Podniosłym momentem wieczoru było ponowne wręczenie przez konsula Strzałkę Krzyża Komandorskiego z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski *Polonia Restituta* płk. inż. Antoniemu Mosiewiczowi za wybitne zasługi dla

niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej oraz za propagowanie zagranicą polskiej kultury i gospodarki. To wysokie odznaczenie zostało już uprzednio wręczone dostojnemu jubilatowi przez Prezydenta RP podczas uroczystości w warszawskim Belwederze, w dniu Święta Wojska Polskiego, 15 sierpnia 2009.

Antoni Mosiewicz jest członkiem naszej organizacji, zasłużonym dla niej i zawsze uczestniczącym w jej inicjatywach. Jest też jedynym, żyjącym na terenie północnych Włoch kombatantem 2. Korpusu. Jako oficer Armii gen. Andersa brał udział w walkach o wyzwolenie Monte Cassino, Ankony i Bolonii. W roku 2009 obchodził swoje 96 urodziny.

Wieczorem 30 listopada 2009 nasza *Młoda Polonia* spotkała się na Andrzejkach w pizzerii

"Ol Carlsberg" w dzielnicy Porta Garibaldi, znanej z modnych aktualnie lokali. Licznie (ponad 50 osób) przybyłych gości oczekiwała tradycyjna polska zabawa z wróżbami i laniem wosku. Spotkanie pod hasłem "Święty Andrzej wróży szczęście i szybkie zamęcie!" bardzo zaciekało i ubawiło włoskich uczestników wieczoru. Włosko-polskie Andrzejki, to pomysł naszej koleżanki, Agaty Wolniakowskiej, która od początku utworzenia grupy *Młodej Polonii* zajmuje się organizacją wspólnych spotkań i imprez.

12 grudnia 2009 ZPwM, Szkoła Polska i Konsulat Generalny RP zaprosił Polonię Mediolanu i Lombardii do teatru *Gregorianum* na wspólny Oplatek połączony ze śpiewaniem kolęd, przedstawieniem gwiazdkowym "Opowieść o choince" w wykonaniu uczniów ze Szkoły Polskiej oraz wizytą świętego Mikołaja. Wyrazamy serdeczne podziękowania gronu nauczycielskiemu Szkoły prowadzonej przez Urszulę Gacek oraz rodzicom za pomoc w przygotowaniu spotkania. Duże brawa należą się małym aktorom. W spotkaniu uczestniczyli Konsul Generalny RP, Krzysztof Strzałka wraz z małżonką, dyrektor LOT-u, Andrzej Kawalek z małżonką i ks. Tomasz Klimczak z Polskiej Misji Katolickiej w Mediolanie.

Dzień później, w **niedzielę 13 grudnia 2009** Polonia mediolańska i lombardzka zebrała się na zaproszenie ZPwM i Konsulatu Generalnego RP w

kościół polskim *Santa Maria alla Porta*. W atmosferze nadchodzących świąt Bożego Narodzenia wysłuchano mszy św. prowadzonej przez ks. Tomasa Klimczaka, a po niej koncertu kolęd i pastorałek w wykonaniu zespołu in-

strumentalno-wokalnego **Schola** z Bazyliki Mniejszej św. Andrzeja Ap. z Olkusza. Zespół przyjechał do Włoch, do prowincji Piacenza i do Mediolanu, by dać koncerty i oprawę muzyczną w czasie mszy św. w dniach od 11 do 13

grudnia. Organizatorką i pomysłodawczynią przyjazdu **Scholi** do Włoch była Teresa Musiał Casali (patrz: *wiadomości z Piacenzy*).

Ewa Strumpf Masini

ZPwM informuje – mediolańskie kalendarium kulturalne

W dniach od 1 do 3 października 2009, w ramach II. edycji Międzynarodowego Festiwalu Filmów Krótkometrażowych *I've Seen Films* miał miejsce przegląd wybranych filmów, biorących udział w konkursie. Specjalnym gościem był znakomity artysta polski Lech Majewski, który otrzymał nagrodę za całokształt kariery. Projekcje i warsztaty prowadzone przez profesjonalistów kina odbywały się w *Cinema Gnomo*, w Centrum Kultury Francuskiej i w niezwykłej scenerii Krypty Uniwersytetu Katolickiego *Sacro Cuore*.

14 października w sali *Crociera di Giurisprudenza dell'Università Statale* została przedstawiona książka w opracowaniu Laury Novati *Le strenne per gli amici di Paolo e Paola Franci*

wyd. Vanni Scheiwiller. W spotkaniu uczestniczyła Alina Kalczyńska Scheiwiller, żona przedwcześnie zmarłego w 1999 roku wydawcy, znana artystka grafik, członkini naszego Związku. O miłości do książki i o wspólnych latach mówili profesorowie uniwersytetów, przyjaciele wydawcy.

Vanni Scheiwiller, publikował małe edycje, klejnoty bibliofilskie z dziedziny poezji, prozy i sztuki. Wraz z żoną przyczynił się do przybliżenia i popularyzacji polskiej kultury we Włoszech, za co w 1994 roku Alina i Vanni Scheiwillerowie otrzymali nagrodę Stowarzyszenia Kultury Europejskiej (SEC).

26 listopada 2009 odbyła się prezentacja książki wydanej przez edy-

tora *Beit* z Triestu pt. *Polonia. Il paese che rinasce* (Polska. Kraj, który się odradza) Jerzego Łukowskiego i Huberta Zawadzkiego. Obaj autorzy są historykami polskiego pochodzenia, żyjącymi w Anglii. Publikacja ta, przedstawiająca zwięzłe dzieje Polski od początku Państwa do roku 2005, jest oceniana przez włoskich krytyków jako pierwsza praca, wydana we Włoszech, syntetycznie ilustrująca dzieje Polski. Spotkanie, w czasie którego prelekcje wygłosili profesorowie: Francesco Guida z Uniwersytetu w Rzymie, Giulia Lami i Bianca Valota z Uniwersytetu w Mediolanie oraz Konsul Generalny RP w Mediolanie, Krzysztof Strzałka, miało miejsce w Sali Rektoratu Uniwersytetu *Statale*.

E.S.M.

PIACENZA

5 grudnia 2009 w galerii sztuki współczesnej *Soleluna* w Piacenzy za inauguracji została wystawa szopek krakowskich z kolekcji prywatnej Aliny Kalczyńskiej Scheiwiller. Pani Kalczyńska - artystka grafik i członek naszego Związku (*o której piszemy też powyżej*), opracowała katalog tej wystawy.

Podczas wernisażu nasza koleżanka, Teresa Musiał Casali z córką Miriam zaprezentowały kilka krakowskich i łowickich strojów ludowych. Wystawa trwała do dnia 6 stycznia 2010 r.

Ewa Strumpf Masini

Tak, jak w latach poprzednich, również i w tym roku św. Mikołaj nie zapomniał o dzieciach z klasy V C szkoły podstawowej w Pontenure. Dzieci zasłużyły sobie na upominki, bo co roku realizują projekty związane z polską kulturą. Dzięki uprzejmości "Mikołajów": pana konsula Krzysztofa Strzałki i pana Roberto Polce, redaktora *Vie dell'Est*, oprócz słodczy w paczkach znalazły się kredki oraz zabawne książeczki o wrocławskich krasnalach *Il Fabbro Incudinello e gli altri gnomi di Breslavia*.

W dniach od 11 do 14 grudnia w Pontenure, dzięki współpracy parafii Św. Piotra z Pontenure, *Comune di Pontenure*, parafii Św. Andrzeja z Olkusza, UMiG Olkusz, Konsulatu RP w Mediolanie oraz Związku Polaków w Mediolanie, gościł zespół instrumentalno-wokalny **Schola** z Bazyliki Mniejszej z Olkusza (patrz też: *wiadomości ZPwM*).

Dni olkuskich artystów spędzone we Włoszech były bardzo intensywne. Zespół **Schola** uczestniczył w bożonarodzeniowym koncercie przyjaźni *Mille voci in attesa del Natale* który odbył się w Pontenure 11 grudnia, a dzień później oprawił muzycznie sobotnią *Liturgię przybycia światła betlejemskiego*, celebrowaną przez J.E. bpa Gian-niego Ambrosio.

W niedzielę 13 grudnia artyści koncertowali w kościele polskim *Santa Maria alla Porta* w Mediolanie. Po południu ks. St. Kołakowski

Powyżej: Zespół Schola z Olkusza w czasie jednego ze swych włoskich koncertów i św. Mikołaj w szkole w Pontenure

- opiekun *Scholi* - odprawił mszę św. w *Collegio Albertoni* w Piacenza, dla Polonii z okolic, połączoną z koncertem zespołu i wizytą św. Miłkołaja dla najmłodszych.

Olkuska Schola jest formacją złożoną z utalentowanych muzyków, znaną w swoim regionie i wielokrotnie nagradzaną na różnych konkursach. Zespół koncertował m. in. podczas wizyty Ojca Św. Jana Pawła II w Sosnowcu, w licznych kościołach i domach kultury oraz przed kamerami telewizji. *Schola* wykonuje tak muzykę religijną, jak i świecką.

Występy olkuskiego zespołu były okazją nie tylko do promocji kultury polskiej wśród Włochów, ale również przyczyniły się do integracji Polonii.

Teresa Musiał Casali

Sztuka połączyła miasta

“Sztuka, a szczególnie malarstwo mogą łączyć ludzi z różnych krajów, bo nie przeszkadza brak znajomości języka. Wystarczy tylko wrażliwość, a ta nie zna granic” - podkreślano podczas wernisażu wystawy “Spojrzenie Europy”, jaka została zaprezentowana w XIX. wiecznej, willi *Raggio* w Pontenure (18.04 – 3.05.2009).

Wernisaż wystawy zaszczyliły swą obecnością Marta Zagórowska, attaché kulturalny z Konsulatu RP w Mediolanie oraz Joanna Heyman Salvadè, prezes Związku Polaków we Włoszech. Uroczystego otwarcia wystawy dokonała Angela Fagnoni, burmistrz Pontenure.

Olkusz reprezentowali; Grażyna Praszelik Kocjan, dyrektor olkuskiego Miejskiego Ośrodka Kultury, artysta plastyk Zofia Rola Wywiół, historyk i dziennikarz Jacek Sypień oraz występująca w potrójnej roli Teresa Musiał Casali, olkuszanka mieszkająca od prawie 20 lat w Pontenure. To dzięki jej inicjatywie zostały nawiązane i rozwijają się kontakty pomiędzy miastami, które zaowocowały podpisaniem umowy

Wystawa artystów olkuskich w Pontenure

partnerskiej wiosną 2008 roku. Była pomysłodawczynią zorganizowania wystawy i pomagała w jej organizacji.

Na wystawie zaprezentowano prace olkuskich artystów: St. Jakubasa, St. Wywióła, B. Skowronek, B. Soboń, J. Majcherkiewiczza, A. Kajdy, M. Połecia, A. Płacheckiej, D. Pachy, K. Zub Piechowicz, A. Sowuli, Z. Rola Wywiół i St. Stacha.

Wystawie artystów olkuskich towarzyszyła prezentacja książek olkuskiego historyka i dziennikarza Jacka Sypienia, autora książki “Włosi w dziejach ziemi olkuskiej”.

Wystawa jest rozwinięciem dotychczasowych kontaktów Olkusza i Pontenure.

Jacek Sypień

PIEMONTE

OGNIKO POLSKIE W TURYNIE

Niedziela 1 i poniedziałek 2 listopada 2009. Jak co roku członkowie Ogniska Polskiego zebrali się na cmentarzach: Monumentalnym w Turynie, w Ivrei i Chivasso by złożyć wiązanki kwiatów na grobach zmarłych kolegów i przyjaciół z naszego Ogniska oraz na grobach żołnierzy polskich poległych na terenie Piemontu.

Sobota 7 listopada 2009. Z okazji Święta Niepodległości 11 listopada w Teatrze *San Giuseppe* w Turynie odbył się koncert pianisty polskiego z Krakowa, Marka Szlezera. Organizatorami byli: Ognisko Polskie i Konsulat Generalny RP w Mediolanie. Na widowni było obecnych ponad 300 osób. Przed rozpoczęciem koncertu przemawiali przedstawiciele władz polskich i włoskich: Konsul Generalny RP w Mediolanie, Krzysztof Strzałka, Prezes Ogniska Polskiego w Turynie, Wanda Romer-Sartorio, Radca Regionu Piemontu, Giampiero Leo i inni przedstawiciele władz lokalnych.

Następnie na scenę wszedł młody

Śladanie wieńców w miejscach pamięci żołnierzy polskich internowanych w *La Mandria-Chivasso*.

Na zdj. dolnym burmistrz Chivasso, **B. Matola** i wicekonsul **A. Kobacka**

pianista i rozpoczął swój koncert. Marek Szleszer zagrał w mistrzowski sposób

utwory Fryderyka Chopina: nokturny, walce, ballady, fantazje, mazurki, a na końcu jako bis Polkę nr 6 As-dur op.53.

Niedziela 8 listopada. W kościele *S. Francesco di Sales*, w centrum Salezjanów Valdocco w Turynie, odbyła się msza św. koncelebrowana przez ks. Mariana Burniaka i ks. Kazimierza Gajdę. W czasie homilii ks. Burniak przypomniał historię zdobycia przez Polskę niepodległości po 150. latach zaborów i zaprosił zebranych wiernych do wspólnej modlitwy w intencji żołnierzy poległych za sprawę polską.

Po mszy, jak zwykle, odbyło się spotkanie przy lampce wina w sali *Don Bosco*.

Sobota 14 listopada 2009, była dniem pamięci żołnierzy polskich osadzonych w obozie w *La Mandria - Chivasso na przełomie lat 1918 i 1919*. Delegacja członków Ogniska Polskiego, przedstawiciele Włoskiego Czerwonego Krzyża, grupa *Bersalierów* i *Karabinierów* oraz duszpasterz Polonii turyńskiej, ks. Gajda złożyli wiązanki kwiatów i uczcili mi-

nutą ciszą i modlitwą żołnierzy polskich, najpierw na małym cmentarzu *La Mandria* (gdzie znajdował się w latach 1918–1919 obóz Polaków), a następnie na cmentarzu miejskim Chivasso, gdzie pochowanych jest 119 żołnierzy. W obu tych miejscach znajdują się upamiętniające obecność Polaków tablice.

Ostatnim etapem uroczystości tego dnia było złożenie wieńców na centralnym placu, przed ratuszem w Chivasso. Na ścianie ratusza w tym miasteczku znajduje się kolejna tablica związana z obecnością polskich żołnierzy w obozie wojskowym *La Mandria*. Ta ostatnia przywołuje pamięć 12 tysięcy Polaków.

Przemawiali: burmistrz miasta Chivasso, Bruno Matola; wicekonsul z Mediolanu, Aleksandra Kobacka oraz prezes Ogniska Polskiego w Turynie, Wanda Romer. Zagrano hymny - polski, włoski i europejski.

W niedzielę 13 grudnia 2009 w sali naszej siedziby został zorganizowany "Opłatek". Program spotkania był bogaty.

Zaraz na wstępie został zaprezentowany tomik poetycki Jana Twardowskiego *Śpieszmy się kochać* przetłumaczony na język włoski jako zbiór *Affrettiamoci ad amare* przez prof. Andrea Ceccherelli i Lucię Petti. Obecny na spotkaniu prof. Ceccherelli przedstawił życiorys autora tych zna-

nych i chwytających za serce poezji, a aktorka Paola Zoppi recytowała je po włosku.

Konsul Krzysztof Strzałka podziękował, w imieniu wszystkich zebranych, organizatorom prezentacji.

Zaraz potem nastąpiła wymiana życzeń i łamanie się opłatkiem (pobłogosławionym wcześniej przez ks. Kazimierza Gajdę), a następnie kolędowaliśmy przy akompaniamencie gitary.

Nie zabrakło tradycyjnego poczęstunku: lampki wina i polskich świątecznych potraw, przygotowanych przez członkinie Ogniska Polskiego w Turynie.

*Bożena Adamczewska i
Ulrico Leiss de Leimburg*

Ognisko Polskie i przyjaciele - w środku ks. Marian Burniak

W niedzielę 10 stycznia 2010 odbyła się Bożonarodzeniowa msza św. naszego Ogniska w kościele *S. Francesco di Sales*, w centrum Salezjanów Valdocco w Turynie, celebrowana przez ks. Mariana Burniaka.

Pamiętając o odznaczeniu Krzyżem Komandorskim RP ks. Burniaka, które miało miejsce w Rzymie, 11 grudnia 2009 (*patrz str. 4 naszego Biuletynu*), uczestniczący we mszy św. rodacy zapragnęli zrobić pamiątkowe zdjęcie z Jubilatem, który jest też prezesem honorowym Ogniska Polskiego. Do zdjęcia na dziedzińcu zgromadzenia Salezjanów na Valdocco ustawił się też, biorący udział w nabożeństwie, chór włoski z Orbassano.

Następnie, przygotowany przez nasze członkinie poczęstunek i wino Piemontu zakończyły ten przyjemny dla nas wszystkich dzień.

Wanda Romer

SYCYLIA

Wystawa Grażyny Czogały "Fiabe slesiane / Bajki śląskie"

4 grudnia 2009 w Syrakuzach, w sali wystawowej *Palazzo Impellizzeri*, odbył się wernisaż wystawy monograficznej Grażyny Czogały "Fiabe slesiane / Bajki śląskie".

Polska malarka (absolwentka Wydziału Wychowania Plastycznego w Katowicach oraz Wydziału Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych "Rosario Gagliardi" w Syrakuzach) zaprezentowała cykl akwarelowych pejzaży. W swych pracach artystka powraca do ojczyzny i swych stron rodzinnych – ziemi śląskiej, a szczególnie miasta Raciborza i jego okolic, gdzie się urodziła i wychowała. Stąd też tytuł wystawy. Tematem akwarel są więc wspomnienia i zapamiętane widoki, senne ma-

Grażyna Czogała i jej "Bajki śląskie"

lenia, w których z mgły wyłaniają się rodzinne krajobrazy.

Mówiąc o swych pracach, artystka podkreśla, że jednym z najważniej-

szych elementów jest w jej malarstwie kolor. I rzeczywiście, te niewielkich rozmiarów akwarele są utrzymane w harmonijnej palecie barw i ujawniają doskonałość warsztatu polskiej malarki. Pozostaje nam mieć nadzieję, że cykl śląskich pejzaży Grażyny Czogały doczeka się kontynuacji.

W organizacji wystawy uczestniczyła *Galleria Roma* z Syrakuz, w której wystawach zbioro-

wych Grażyna Czogała często bierze udział.

Helena Kuczyńska, historyk sztuki

AMICI DELL'EUROPA

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia, w dniu **20 grudnia 2009**, w kościele *Crocefisso della Buona Morte* w Katanii (Piazza Giovanni Falcone)

została odprawiona msza św. w języku polskim zakończona łamanie się opłatkiem i wymianą życzeń. Mszę celebrował ks. Mirosław Wiśniewski. Na prośbę stowarzyszenia *Amici dell'Eu-*

ropa, msze św. dla społeczności polskiej w Katanii będą odbywać się raz w miesiącu w wyżej wymienionym kościele.

Ewa Niewadzi

W niedzielę 1 listopada 2009 w kościele *S. Lucia de' Magnoli* (Via de' Bardi 22) we Florencji odbyła się prezentacja tomiku poetyckiego ks. Jana Twardowskiego pt. *Affrettiamoci ad amare* w tłumaczeniu Andrea Ceccherelliego, wykładowcy literatury polskiej na Uniwersytecie w Bolonii i Lucii Petti. Wieczór miał wyjątkowo uroczystą oprawę dzięki obecności, specjalnie na tę okazję przybyłych z Polski, polonistów: dr Aleksandry Iwanowskiej z Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Gdańskiego i dra Wojciecha Jekiela z Warszawy, długoletniego lektora języka polskiego na Uniwersytecie Florenckim. Ich wypowiedzi wprowadziły słuchaczy w tematykę i tajniki warsztatu poetyckiego Jana Twardowskiego i przygotowały do delektowania się tekstami wybranymi z prezentowanego tomiku. Panie Halina Lorenc i Anna Wentkowska przedstawiły wiersze w wersji oryginalnej, a Andrea Ceccherelli czytał je w wersji włoskiej. Francesca Maggini grała na organach. Wieczór został przygotowany z inicjatywy naszego Stowarzyszenia i duszpasterza Wspólnoty Polskiej, proboszcza parafii S. Lucia, ks. Grzegorza Sierżputowskiego z okazji Święta Niepodległości Polski.

Spotkanie zakończyło się przy lampce wina i degustacji polskich ciast.

W piątek 13 listopada 2009 w księgarni *Melbookstore* (Via de' Cerretani 16) we Florencji Roberto Polce, redaktor internetowego czasopisma *Vie dell'Est*, zaprezentował swój nietypowy przewodnik pt. *Polonia. Guida rapida a usi, costumi e tradizioni*. Spotkanie prowadził Bruno Casini, wypowiedzi mieli Leonardo Masi, polonista, Marcin Wyrembelski, lektor języka polskiego Uniwersytetu Florenckiego oraz Andrzej Kawalek, dyrektor LOT-u. Publiczność aktywnie uczestniczyła w dyskusji dotyczącej różnorodnych aspektów życia w Polsce. Nasze Stowarzyszenie przygotowało wybór specjalów z tradycyjnej kuchni polskiej, które spotkały się z wielkim uznaniem uczestników wieczoru.

W czwartek 3 grudnia 2009 w Grosseto Bożena Król Łęgowska dokonała uroczystego przekazania tokańskiemu miastu swojej rzeźby, wykonanej w marmurze karraryjskim pt. *M 51 - Scontro galattico*, dla tamtejszego Muzeum Historii Naturalnej.

Od góry, zgodnie z ruchem zegara: Aleksandra Iwanowska (polonistka) i Andrea Ceccherelli (tłumacz) prezentują tomik poezji ks. Twardowskiego; księgarnia *Melbookstore* we Florencji - prezentacja książki Roberta Polce; M-51: *scontro galattico*, rzeźba Bożeny Król Łęgowskiej; wywiad z artystką w dniu przekazania jej rzeźby dla Muzeum Historii Naturalnej w Grosseto

Rzeźba polskiej artystki była już, dwa lata temu, zaprezentowana publiczności na wystawie artystów polskich, mieszkających i tworzących w Toskanii, zorganizowanej przez nasze Stowarzyszenie (październik 2007).

Inicjatywa Bożeny Król Łęgowskiej spotkała się z wielkim uznaniem środowisk twórczych Grosseto i okolic i najprawdopodobniej zapoczątkuje nową kolekcję dzieł sztuki w Muzeum Historii Naturalnej, niedawno gruntownie odnowionym.

W piątek 4 grudnia 2009 w Bibliotece Miejskiej w Sesto Fiorentino odbyła się druga prezentacja zbioru poezji ks. Jana Twardowskiego pt. *Affrettiamoci ad amare*. Tym razem imprezie patronowała Gmina Sesto F.no przy współpracy stowarzyszenia *Sesto Idee*. Refleksjami na temat przekazu poetyckiego ks. Twardowskiego podzielili się z publicznością don Silvano Nistri, emerytowany proboszcz z Pieve S. Martino w Sesto oraz Marcin Wyrembelski i Andrea Ceccherelli.

W niedzielę 6 grudnia 2009 w kościele S. Lucia de' Magnoli odbył się wieczór poetycko-muzyczny poświęcony utworom K. I. Gałczyńskiego.

25 grudnia 2009, w pierwszy dzień

Świąt Bożego Narodzenia, tradycyjnie już w kościele *S. Lucia de' Magnoli* odbyła się uroczysta msza św. w języku polskim. Celebrował ją ks. Grzegorz Sierżputowski.

Nasze najbliższe inicjatywy:

Od Wigilii 24 grudnia 2009, w podarunku gwiazdkowym dla członków i sympatyków naszego Stowarzyszenia, zapraszamy do odwiedzenia **strony internetowej Polsko-Włoskiego Stowarzyszenia Kulturalnego w Toskanii**: www.polonia-toscana.eu !

Strona została całkowicie przebudowana, ma nową szatę graficzną, proponuje różnorodną tematykę i interaktywność.

Mamy nadzieję, że każdy znajdzie na niej coś ciekawego, czekamy na uwagi i propozycje!

W niedzielę 24 stycznia 2010 w kościele *S. Lucia* odbędzie się doroczna msza św., którą odprawi ks. Marian Burniak. Po niej, nastąpi wspólny obiad dla członków i sympatyków naszego Stowarzyszenia, już tradycyjnie, w Palazzo Borghese, Via Ghibellina 110 we Florencji.

Jolanta Tałaj Raggioli

27 października 2009 w pięknej Sali Konserwatorium C. Pollini w Padwie odbył się koncert w wykonaniu polskiej pianistki Ewy Pobłockiej, laureatki Konkursu Chopinowskiego w Warszawie (*artystka wystąpiła też w Mediolanie, patrz wiadomości ZPwM*).

Koncert był ogromnym sukcesem, w przepełnionej publicznością sali (około 400 osób), przepiękna muzyka Chopina, wykonana na najwyższym poziomie, była przyjęta niekończącymi się brawami. Artystka była wielokrotnie wywoływana przez publiczność i

proszona o bis. Na koncercie obecni byli, Konsul Generalny z Mediolanu, Krzysztof Strzałka, Konsul Honorowy w Padwie, Ugo Zovatto, zaproszeni goście, członkowie i sympatycy Stowarzyszenia, oraz publiczność padewska.

17 listopada 2009 odbyło się zebranie naszego Stowarzyszenia, na którym wybrano nowy Zarząd na następne 3 lata w składzie: Prezes - Jolanta Piotrowska, Wiceprezes - Laura Pavanato, Sekretarz - Barbara Czyżewska. Powołano również komisję rewizyjną.

17 grudnia 2009 w siedzibie Konsulatu Honorowego spotykaliśmy się

na corocznej uroczystości z okazji zbliżających się świąt Bożego Narodzenia. Podzieliliśmy się opłatkiem, wymieniając wzajemnie życzenia.

Jolanta Piotrowska

Stowarzyszenie Kulturalne Włosko-Polskie w Weneto - Associazione Culturale Italo-Polacca del Veneto:

Via Argine Destro Canale Taglio 21 - 30034 Mira (Venezia)

Tel +39-041-8944096

Kom / Cell +39-347-2889253

E-mail: jolanta.piotrowska@libero.it

PRZEDSTAWIAMY NOWE ORGANIZACJE POLONIJNE WE WŁOSZECH

Jak czytamy w notatce powyżej, w wyborach do rady Stowarzyszenia Kulturalnego Włosko-Polskiego w Weneto rolę sekretarza powierzono Barbarze Czyżewskiej. Tak się też składa, że pani Barbara, z wykształcenia pedagog ze specjalnością w zakresie wychowania fizycznego i zdrowotnego, jest założycielką Polskiej Ludoteki w regionie Weneto.

Polska Ludoteka powstała 1 czerwca 2009 roku i od niedawna, dzięki uprzejmości pani prezes Jolanty Piotrowskiej, działa pod auspicjami, Stowarzyszenia Kulturalnego Włosko-Polskiego w Weneto.

Ludoteka stawia sobie za cel wspieranie młodych Polaków, rodziców dzieci do lat 5 w wypełnianiu ich roli oraz pomoc w nawiązywaniu kontaktów z innymi rodzinami z małymi dziećmi. Zajęcia z maluchami od 3 do 5 lat, (które odbywały się przez pewien okres w miejscowości Abano Terme k. Padwy) są realizowane w oparciu o podstawę programową krajowego Ministerstwa Edukacji Narodowej dla polskich placówek przedszkolnych i są połączeniem polskich zajęć typu przedszkolnego i włoskiej ludoteki.

Barbara Czyżewska i współpracująca z nią Bernadeta Janiszewska, historyk i filozof, mediator kulturalny z Rovigo, stawiają też sobie jako zadanie nauczanie dzieci języka polskiego oraz integrację najmłodszych w nowym środowisku włoskim.

Inicjatywę Barbary Czyżewskiej i Bernadety Janiszewskiej wspiera także Konsul Generalny z Mediolanu, Krzysztof Strzałka, który podarował Polskiej Ludotece materiały dydaktyczne, w postaci

podręczników i ćwiczeń dla dzieci od 3 do 6 lat, oraz materiały pomocnicze do pracy dla nauczycieli.

Rodzice dzieci uczęszczających na zajęcia Ludoteki, to grupa pełnych entuzjazmu ludzi, chętnie udzielających pomocy. Do tej pory odwiedziło Ludotekę 26 dzieci z 17 rodzin polskich lub mieszanych, mieszkających w regionie Weneto (Vicenza, Padwa, Rovigo, Treviso, Werona).

Jedną z mam, Agnieszka Szambelan robi zdjęcia ze spotkań i pomaga w prowadzeniu, na świetnym poziomie graficznym, blogu Ludoteki.

Redakcja

W dniu 19 grudnia 2009 r. w Centro di Formazione Professionale "Manfredini" w Este, niedaleko Padwy, w godzinach od 16.00 do 19.00 odbyło się kolejne, tym razem świąteczne spotkanie Polskiej Ludoteki.

W spotkaniu udział wzięło 11 dzieci wraz z rodzicami. Obecne były również dwie babcie, a ze strony Konsulatu Generalnego RP w Mediolanie – wicekonsul, Michał Górski.

Dzieci, rodzice, organizatorzy i św. Mikołaj w Ludotece Polskiej

Swoją obecnością zaszczylił zebranych "Mikołaj", który obdarował wszystkie dzieciaki upominkami, w części sfinansowanymi przez samych rodziców (płyty: dvd z polskimi bajkami i cd z polskimi piosenkami śpiewanymi przez dzieci), a w części przez Konsulat Generalny RP w Mediolanie (słodczyce).

Potem nastąpiła wymiana podarunków także między dorosłymi, a dzieci wręczyły wicekonsulowi kalendarz na rok 2010, specjalnie na tę okazję zrobiony.

Stół wigilijny został bogato zastawiony przez rodziców, którzy przygotowali ciasta i sałatki oraz przez Konsulat Generalny w Mediolanie. Dzieci wykonały całe mnóstwo rysunków. Na zakończenie spotkania wspólnie kolędowano.

W programie Ludoteki Polskiej na najbliższe tygodnie znajduje się "Rodzinny Karnawał po Polsku", który planowany jest na 13 lutego 2010 w godzinach od 17.00 do 21.00 w Centro di Formazione Professionale "Manfredini" w Este, niedaleko Padwy. W imprezie może wziąć udział każda rodzina, która posiada przynajmniej jedno dziecko urodzone w roku 2000 lub młodsze. Koszt - 8,00 € dla rodziny zrzeszonej w Stowarzyszeniu Kulturalnym z Weneto i 10,00 € dla każdej innej rodziny. W programie przewidziane jest wykonanie masek dla dzieci, zajęcia animacyjne, tańce oraz loteria fantowa na rzecz Polskiej Ludoteki, a także gra w tombolę dla dorosłych. Mile widziane będą przebrania karnawałowe tak dla maluchów, jak i ich rodziców.

Barbara Czyżewska